

WYDZIAŁ BUDOWNICTWA, ARCHITEKTURY I INŻYNIERII ŚRODOWISKA

SPORT

W ARCHITEKTURZE- ARCHITEKTURA SPORTU FESTIWAL NAUKI 2015

W dniach 14-15 czerwca br. odbywała się dwunasta już edycja Festiwalu Nauki. Dla architektury, istniejącej na uczelni dopiero od kilku lat, była to doskonała okazja do promocji, a także prezentacji osiągnięć studentów i kierunków pracy badawczej w Katedrze Architektury i Urbanistyki WBAiIŚ UZ.

Hasłem tegorocznej edycji FN był sport, dlatego pierwszy dzień festiwalu odbywał się na stadionie uniwersyteckim przy ul. Wyspiańskiego. Poszczególne wydziały przygotowały własne stoiska, ale stoisko architektoniczne należało z pewnością do najbardziej interesujących i przyciągnęło uwagę wielu zielonogórczan, którzy tego dnia znaleźli się na stadionie. Można tu było obejrzeć ekspozycję planów i makiet obiektów sportowych, opracowanych przez studentów w ramach zajęć projektowych na uczelni; zwłaszcza makiety wzbudzały powszechny podziw oglądających. Ponadto członkowie studenckiego koła naukowego „Architektura w Przestrzeni Zrównoważonej” oraz studenci AIU- pod kierunkiem prowadzących: dr. **M. Pszczółkowskiego**, mgr. inż. arch. **M. Golańskiego** oraz mgr inż. arch. **Justyny Juchimiuk**, przygotowali kilka atrakcji dla najmłodszych mieszkańców miasta. Szczególnym zainteresowaniem cieszył się Aktywny Czerwony Dywan - gra przestrzenna z wykorzystaniem

kostki do gry, związana z miejskimi obiektami sportowymi. Dzieciaki interesowały się także grą Memo, polegającą na łączeniu miejskich obiektów sportowych z ich nazwami, dorośli natomiast mieli okazję wzięcia udziału w ankiecie na temat atrakcyjności tych placówek.

Drugi dzień festiwalu odbywał się tradycyjnie na Wydziale Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska przy ul. prof. Z. Szafrana 1. Zróżnicowany program działań architektonicznych składał się z wykładów, warsztatów i wystaw. Można powiedzieć, że tegoroczny festiwal stał się pretekstem do prezentacji jednego z kierunków badań Katedry Architektury i Urbanistyki, kierowanej przez prof. dr. inż. arch. Zbigniewa Bacia, a mianowicie - architektury sportu w środowisku miejskim połączonych z szeroko pojętą humanizacją przestrzeni. **Cykl wykładowy inaugurował dr Michał Pszczółkowski**, prezentując związki sportu i sztuki na przykładzie igrzysk olimpijskich. **Mało kto wie, że aż do lat pięćdziesiątych XX wieku w ramach igrzysk olimpijskich organizowano konkurs sztuki i literatury, z którego medale przywozili także polscy artyści i literaci.**

Dr inż. arch. **Piotr Sobierajewicz** przedstawił wykład oraz omówił prace projektowe, poświęcone ciągom pieszo-rowerowym z towarzyszącą im architekturą, będące tematem semestralnym opracowywanym przez zespoły studentki. W wyniku wszechstronnej analizy przestrzennej miasta w pracach wskazano różnorodne możliwości przeprowadzenia ciągów pieszo-rowerowych. Studenci w swoich pracach przeanalizowali bezkolizyjność ścieżek z ruchem kołowym oraz wprowadzili nową jakość przestrzenną, polegającą na odciążeniu stref śródmiejskich z ruchu samochodowego. Każdy projekt ciągów pieszo-rowerowych rozpoczynał się od oceny istniejącego potencjału przestrzeni. Intencją było zwiększenie dostępności pomiędzy śródmieściem, terenami zielonymi, sportowo-rekreacyjnymi oraz zamieszkania zbiorowego. Stworzono mapę z głównymi ciągami komunikacji kołowej, istniejącymi ścieżkami rowerowymi oraz głównymi/ważnymi obiektami użyteczności publicznej: kampusy uniwersyteckie, szkoły, szpital, przychodnie, centra handlowe, obiekty kultury i sportu. Każda z koncepcji projektowych zawiera własne rozwiązanie sieci obwodowych i wewnątrzmięjskich ścieżek rowerowych i ciągów pieszych z punktami obsługi rowerzystów tzw. POR-ami o wyróżniającej je architekturze. Architektura ścieżek rowerowych jest tematem nadal otwartym i powinna być przedmiotem dyskusji społecznej, aby społeczeństwo mogło korzystać z każdego miejsca w swoim mieście.

Oddzielnym tematem prac badawczo-dydaktycznych są opracowania dotyczące wolnych torów w Zielonej Górze, nazwanych tak wzorem poznańskim. Nazwa nawiązuje bezpośrednio do uwolnienia otoczenia dworca kolejowego w Zielonej Górze z chaotycznej, bezładnej i szpecącej zabudowy przemysłowo-magazynowej. Dworzec kolejowy jest wizytówką każdego miasta i centralnym węzłem przesiadkowym przyjmującym podróżnych, turystów i biznesmenów. Organizacja przestrzeni otaczającej dworzec z nową infrastrukturą usługową, komunikacyjną stały się przedmiotem opracowań projektowych studentów III roku. Podjęty temat strefy wolnych torów na przedmiocie *projektowanie zespołów i stref usługowych* kierowanym przez dr. hab. inż. arch. Bogusławę Wojtyszyną i prowadzonym wspólnie z dr. inż. arch. P. Sobierajewiczem jest wyzwaniem dla rodzących się przemian przestrzennych w obrębie tej neralgicznej strefy miejskiej. Obszar ten jest niezmiernie ważny dla wizerunku miasta, jed-

nak ważniejsze jest stworzenie przestrzeni komunikatywnej, komfortowej i bezpiecznej z możliwością dobrego spędzania wolnego czasu nie tylko dla podróżnych. Idea wolnych torów to uwolnienie przestrzeni dla ludzi. Współczesne miasta otwierają przestrzeń dla ludzi, wprowadzając nowoczesną architekturę i nobilitując istniejącą, aby krajobraz był żywy i otwarty dla każdego przybysza. Obecny stan otoczenia dworców PKP i PKS nie jest najlepszy. W prezentowanych pracach

europejskich i światowych stadionów oraz krytych basenów. Podczas Festiwalu Nauki, zarówno pierwszego jak i drugiego dnia, prezentowane były prace kursowe i dyplomowe studentów I roku, studiów II stopnia. Szczególną uwagę zwrócić koncepcje Aquaparku Uniwersytetu Zielonogórskiego zlokalizowane na terenie stadionu UZ, gdzie odbywał się notabene tegoroczny festiwal, wykonane pod kierunkiem prof. dr. inż. arch. Zbigniewa Bacia i mgr inż. arch. Justyny Juchimiuk.

studenci wskazali różne warianty projektowe. Powstały różne propozycje, włącznie z wykorzystaniem terenów poprzemysłowych jako antidotum dla obecnej sytuacji.

Pozostałe wykłady przeprowadzili mgr inż. arch. Justyna Juchimiuk (rozwiązania efektywne energetycznie w obiektach sportowych i zasady projektowania uniwersalnego) i mgr inż. arch. Michał Golański (forma i konstrukcja współczesnych stadionów oraz ich krzywa widoczności). Studenci architektury I roku studiów II stopnia przygotowali także panel z mini wykładami w ramach prezentacji własnych koncepcji projektowych.

W ramach działań poniedziałkowych zaprezentowano ponadto wystawę *Architektura sportu - sport w architekturze*, przygotowaną pod kierunkiem prof. Jana Gawrona i mgr Małgorzaty Czerniawskiej. Temat ten był opracowywany przez studentów I i II roku w ciągu prawie całego semestru jako dodatkowe ćwiczenie w formie szybkich szkiców markerem. Zadanie nie było łatwe, gdyż przedstawienie wieloznacznej myśli w szybkiej, graficznej notatce prowadziło najczęściej do zbyt jednoznacznych rozwiązań, jak widok stadionu, pływalni czy siłowni. Dopiero po jakimś czasie udało się wypracować szersze, bardziej abstrakcyjne podejście, dające głębszą odpowiedź i pokazujące osobisty stosunek do problemu, co zaowocowało ciekawymi, emocjonalnymi pracami zaprezentowanymi na wystawie w Galerii Uniwersyteckiej, w foyer budynku głównego UZ w Kampusie A.

Kolejna wystawa, zatytułowana *Aktywność w mieście - struktury ruchowe*, podobnie jak wystawa modeli w ramach *Architektury sportu - aquapark*, cieszyła się dużym zainteresowaniem odwiedzających, zarówno dzieci jak i młodzieży szkolnej z województwa lubuskiego. Prezentowała ona blisko 50 koncepcji placów zabaw. Koncepcje te zostały przedstawione w formie drewnianych modeli przestrzennych. Wzorem lat ubiegłych Katedra AIU zamierza wznović cykl mini-archi-warsztatów dla najmłodszych, w ramach edukacji architektoniczno-urbanistycznej przy współpracy z członkami koła naukowego APZ.

Następna studencka wystawa posterowa, w tzw. archi-przestrzeni czwartego piętra WBAiŚ *Współczesna architektura obiektów sportowych*, dotyczyła wybranych realizacji

W ramach zagadnień związanych z projektowaniem uniwersalnym odbyły się dwa warsztaty dla dzieci, młodzieży z Gimnazjum nr 2 im. Aleksandra Kamińskiego w Żarach oraz studentów architektury i członków koła naukowego APZ, połączone z sesją posterową na temat barier architektonicznych *Aktywność dla wszystkich*. Na warsztatach omówiono zasady projektowania uniwersalnego i zaprezentowano, w jaki sposób poruszają się osoby niepełnosprawne. W ramach testowania przestrzeni budynku A-8 pod względem dostępności dla osób niepełnosprawnych, można było przesiąść się na wózek inwalidzki i z zawiązanymi oczyma pokonać określony dystans z pomocą białej laski, czy też zapoznać się ze specyfiką tresury, obecnego tego dnia na warsztatach na wydziale, psa-przewodnika. Uczestnicy warsztatów, przy pomocy symulatorów wad wzroku, zetknęli się z podstawowymi problemami jakie napotykają w przestrzeni publicznej osoby niewidzące i słabo widzące. Mogli także użyć przedmiotów codziennego użytku, dedykowanych osobom niewidzącym: testera kolorów, zegarka, termometru, gier planszowych oraz książek pisanych alfabetem Braille'a. Zaprezentowano również dotykową, wypukłą mapę ogrodu botanicznego w Zielonej Górze oraz przestrzenną elewację i rzut obiektu. Wykład i warsztaty na temat projektowania uniwersalnego odbyły się dzięki współpracy z pełnomocnikiem rektora UZ ds. osób niepełnosprawnych - dr. Marcinem Garbatem, Fundacją Szansa dla Niewidomych „Szansa-Chance” z Zielonej Góry, Fundacją Aktywnej Rehabilitacji - FAR oraz studenckim kołem naukowym „Architektura w Przestrzeni Zrównoważonej”.

Propozycje festiwalowe przygotowane przez Katedrę AIU oraz członków koła naukowego „Architektura w Przestrzeni Zrównoważonej”, spotkały się z dużym zainteresowaniem. Odwiedzający, to zarówno grupy ze szkół podstawowych jak również starsza młodzież licealna. Mamy nadzieję, że wykłady i prace studenckie, zwłaszcza te dotyczące całościowego podejścia do sieci ścieżek rowerowych i pieszych oraz zagadnień uporządkowania przestrzeni wokół dworca, wpłyną na otwarcie dyskusji dla poprawy użyteczności i zmiany wizerunku miasta Zielona Góra.

Małgorzata Czerniawska, Justyna Juchimiuk
Michał Golański, Michał Pszczółkowski, Piotr Sobierajewicz

II Konferencja Naukowo-Techniczna INŻYNIERIA I KSZTAŁTOWANIE ŚRODOWISKA

W dniach 18-19 czerwca na Wydziale Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska Uniwersytetu Zielonogórskiego odbyła się II Konferencja Naukowo-Techniczna INŻYNIERIA I KSZTAŁTOWANIE ŚRODOWISKA. To już jest druga konferencja o tej tematyce zorganizowana w Zielonej Górze, a jej głównym organizatorem jest Instytut Inżynierii Środowiska Uniwersytetu Zielonogórskiego. Współorganizatorami Konferencji byli: Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych (RDLP) w Zielonej Górze, Zakład Zagospodarowania Odpadów Sp. z o.o. Marszów oraz PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A.

Tegoroczna Konferencja odbyła się pod honorowym patronatem Ministra Środowiska, Przewodniczącego Parlamentarnego Zespołu ds. Zielonej Gospodarki, Wojewody Lubuskiego, Marszałka Województwa Lubuskiego, Prezydenta Miasta Zielona Góra, Burmistrza Miasta Żary, Komitetu Inżynierii Środowiska Polskiej Akademii Nauk i Jego Magnificencji Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Przewodniczącym Komitetu Naukowego Konferencji był prof. dr hab. inż. Andrzej Jędrzak, dyrektor Instytutu Inżynierii Środowiska UZ, natomiast w prezydium Komitetu Naukowego zasiadali również: prof. dr hab. inż. Zofia Sadecka, dr hab. inż. Andrzej Greinert, prof. UZ oraz dr hab. Urszula Kołodziejczyk, prof. UZ. Członkami Komitetu Naukowego byli: prof. dr hab. inż. Stanisław Baran (Uniwersytet Przyrodniczy, Lublin), prof. dr hab. inż. January Bień (Politechnika Częstochowska), prof. dr hab. inż. Ryszard Błażejowski (Uniwersytet Przyrodniczy, Poznań), prof. dr hab. Jacek Czekata (Uniwersytet Przyrodniczy, Poznań), prof. dr hab. Mirosława Maria Gilewska (Uniwersytet Przyrodniczy, Poznań), prof. dr hab. inż. Zbigniew Heidrich (Politechnika Warszawska), prof. dr hab. inż. Jerzy Jeznach (SGGW, Warszawa), prof. dr hab. inż. Cezary Kabala (Uniwersytet Przyrodniczy, Wrocław), prof. dr hab. inż. Anna Karczewska (Uniwersytet Przyrodniczy, Wrocław), prof. dr hab. inż. Wojciech Krzaklewski (Uniwersytet Rolniczy, Kraków), prof. dr hab. inż. Hanna Obarska-Pempkowiak (Politechnika Gdańska), prof. dr hab. inż. Lucjan Pawłowski (Politechnika Lu-

belska), prof. dr hab. inż. Jolanta Podedworna (Politechnika Warszawska), prof. dr hab. inż. Czesława Rosik-Dulewska (PAN), prof. dr hab. Kazimierz Szymański (Politechnika Krakowska), dr hab. inż. Michał Drab, prof. UZ, dr hab. Piotr Andrzej Hulicz (Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń), dr hab. inż. Zbigniew Kasztelewicz, prof. AGH, dr hab. inż. Zygmunt Lipnicki, prof. UZ, dr hab. inż. Edward Meller, prof. ZUT Szczecin, dr hab. inż. Marcin Pietrykowski (Uniwersytet Rolniczy, Kraków), dr hab. Robert Sidelko, prof. PK, dr hab. inż. Jerzy Wira (ZUT Szczecin) oraz dr hab. inż. Maria Włodarczyk-Makula, prof. P.Cz.

Pracami Komitetu Organizacyjnego Konferencji kierował dr inż. Jakub Kostecki, natomiast wiceprzewodniczącą była dr inż. Ewelina Płuciennik-Koropcuk - oboje w Instytucie Inżynierii Środowiska UZ.

Tematyka Konferencji obejmowała szereg niezwykle istotnych zagadnień problemowych związanych między innymi i często z coraz mniej korzystnym wpływem gospodarki ludzkiej na otaczające nas środowisko przyrodnicze, z którego zasobów musimy przecież korzystać, ale i w którym musimy również żyć. I tak sesje plenarne Konferencji podzielono na obszary tematyczne obejmujące gospodarkę odpadami komunalnymi i przemysłowymi, gospodarkę wodną i gospodarkę ściekami, rekultywację terenów zdegradowanych między innymi przez działalność przemysłową, monitoring środowiska, aspekty środowiskowe gospodarki surowcami naturalnymi i w szerszym ujęciu problematykę gospodarki przestrzennej.

Ujmując to bardziej szczegółowo, w obszarach tych znalazło się także miejsce na poruszenie tematyki związanej z nowoczesnymi technologiami składowania i segregacji odpadów komunalnych i przemysłowych, omówienie współczesnych technologii uzdatniania wody pitnej i przemysłowej oraz stosowanych technologii w oczyszczaniu ścieków miejskich. Uwzględniono także problematykę ochrony zasobów naturalnych oraz uwarunkowania środowiskowe gospodarki miejscowymi surowcami mineralnymi, czy też wreszcie aspekt związany z szeroko pojętą gospodarką zasobami leśnymi jako zarówno elementem kształtowania środowiska człowieka, jak i rezerwuarem naszego bogactwa narodowego.

Otwarcie i obrady Konferencji rozpoczęły się 18 czerwca w Sali Konferencyjnej nowego gmachu Biblioteki Uniwersytetu Zielonogórskiego przy al. Wojska Polskiego. Referat wprowadzający pt. *Instalacje do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych (MBP) w Polsce - ocena stosowanych rozwiązań* wygłosił prof. Andrzej Jędrzak.

W pierwszym dniu Konferencji obrady podzielone zostały na pięć sesji tematycznych, a sesji pierwszej przewodniczyli: prof. Ryszard Błazejewski i prof. Andrzej Jędrzak. W sumie przygotowano do prezentacji prawie 30 referatów.

W wygłoszonych referatach oraz w dyskusji, zwrócono szczególną uwagę między innymi na problematykę rekultywacji gleb na terenach pokopalnianych, leśnych, nadrzecznych i miejskich.

W zakresie tej tematyki uczestnicy Konferencji mieli możliwość uczestniczyć w prezentacjach zrealizowanych przez pracowników Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu i w Poznaniu, a także przez przedstawicieli Instytutu Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią PAN, ZUT w Szczecinie i UMK w Toruniu.

Interesujące były również wystąpienia przedstawicieli firm Eggersmann Anlagenbau Kompoferm GmbH, Eggersmann Anlagenbau GmbH & Co. KG, a także ZZO Marszów Sp. z o.o. i Hochschule Zittau / Görlitz, które to firmy działają w branży przetwarzania odpadów komunalnych w kierunku uzyskiwania z nich kompostów i innych materiałów służących do użyźniania gleb.

Pierwszy dzień Konferencji zakończony został uroczystą kolacją, która miała miejsce w Zielonogórskiej Palmiarni.

Drugi dzień w całości poświęcony był na wyjazdy techniczne, które zawsze stanowią bardzo istotny element uzupełniający tematykę obrad, gdyż umożliwiają bezpośredni kontakt uczestnikom konferencji z aplikacją rozwiązań technicznych wynikających z omawianych problemów. Pierwszym etapem podróży były zakłady płyt wiórowych i innych elementów drewnopochodnych Kronopol Sp. z o.o. w Żarach. Na miejscu zapoznano się z technologią produkcji tych wyrobów oraz z problematyką oczyszczania ścieków przemysłowych, racjonalnego wykorzystania wody, a także z działaniami proekologicznymi zmierzającymi w kierunku ograniczenia emisji zanieczyszczeń gazowych do atmosfery.

Kolejnym miejscem odwiedzin był Zakład Zagospodarowania Odpadów Marszów Sp. z o.o. Jest to jeden z najnowocześniejszych w kraju zakładów utylizacji i przetwarzania odpadów komunalnych, oddany do eksploatacji w pierwszej połowie 2015 r. W zakładzie tym uczestnicy konferencji zapoznali się z nowoczesną instalacją mecha-

niczno-biologicznego przetwarzania odpadów (w języku technicznym instalacja MBP).

I wreszcie ostatnim punktem programu sesji wyjazdowej było zapoznanie się na terenie Nadleśnictwa Żagań z działaniami praktycznymi na rzecz małej retencji w obszarach zalesionych, poznano technologię rozdrabniania pozostałości drzewnych po ścinie, czy też zapoznano się z ogólnymi problemami ochrony środowiska i gospodarki leśnej, na terenie administrowanym przez RDLP w Zielonej Górze.

W Konferencji wzięło udział około 120 osób reprezentujących różne środowiska naukowe, jednostki samorządu terytorialnego oraz firmy branżowe z dziedziny inżynierii środowiska.

Na zakończenie organizatorzy Konferencji złożyli gorące podziękowania na ręce współorganizatorów, za włożony wkład i trud w jej przygotowanie oraz wszystkim uczestnikom za aktywną obecność, wyrażając jednocześnie nadzieję, i tym samym zaproszenie, na ponowne spotkanie na kolejnej konferencji tematycznej ponownie w Zielonej Górze. Zapraszamy i liczymy na niezawodną obecność.

Marek Dankowski

OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA ORAZ WYJAZD NAUKOWO-STUDIALNY FEEDING THE PLANET. ENERGY FOR LIFE. MEDIOLAN - EXPO 2015

W maju br. odbyły się ogólnopolska konferencja oraz wyjazd naukowo-studialny pod wspólnym tytułem *Feeding the Planet. Energy for Life. Mediolan*. Wydarzenie zostało zorganizowane pod auspicjami Komitetu Architektury i Urbanistyki PAN, Wydziału Budownictwa i Architektury ZUT w Szczecinie oraz Katedry AIU WBAIŚ UZ. W konferencji i jej organizacji czynnie uczestniczyli pracownicy Katedry AIU: prof. dr inż. arch. Zbigniew Bać, mgr inż. arch. Justyna Juchimiuk oraz mgr inż. arch. Michał Golański.

Mediolańska konferencja, połączona z wizytą naukowo-studialną na wystawie światowej EXPO 2015 w Mediolanie, adresowana była do pracowników naukowych i doktorantów zainteresowanych najnowszą architekturą i technologią, rozwiązaniami aktywnymi energetycznie oraz badaniami naukowymi nad podnoszeniem jakości środowiska zbudowanego. Tematyka konferencji obejmowała szeroki zakres zagadnień związanych m.in.: z Wystawami Światowymi, najnowszymi osiągnięciami techniki i technologii, ich historią i rolą w rozwoju architektury i sztuki cywilizacji Zachodu. Uczestnicy konferencji w swych wystąpieniach podejmowali tematykę rozwoju zrównoważonego w architekturze i urbanistyce (ekonomia, ekologia społeczeństwo i kultura, budownictwo energooszczędne, pasywne, aktywność energetyczna, kogeneracja, OZE a środowisko zbudowane, strategie prosumenckie, inteligencja środowiska zbudowanego i zarządzanie) oraz zagadnień związanych z projektowaniem parametrycznym i generatywnym oraz projektowaniem opartym na badaniach przedprojektowych i okoloprojektowych (Evidence Based Design, Research by Design). Obecna była również problematyka wykorzystania najnowszych osiągnięć z zakresu technologii cyfrowych, projektowania morfogenetycznego, inżynierii materiałowej oraz projektowania uniwersalnego i jego znaczenia dla jakości współczesnego środowiska zbudowanego.

Uczestnicy konferencji i wyjazdu studialnego na EXPO 2015, mieli możliwość zapoznania się z najnowszymi

osiągnięciami na polu architektury, zaprezentowanych na wystawie światowej. Wśród pawilonów narodowych powszechnym uznaniem cieszyły się: pawilon gospodarczy - Pallazzo Italia, budynek o klasie efektywności energetycznej „A” o prawie zerowym zużyciu energii (nZEB), w którym elewacje wykonano z betonu biodynamicznego, pawilon Brazylii z charakterystyczną siatką-trampoliną rozpiętą na kilkuset metrach kwadratowych, pawilon Niemiec zasilany dzięki instalacji drzew solarnych generujących zieloną energię oraz pawilon Japonii z imponujących rozmiarów konstrukcją drewnianą odporną na ruchy tektoniczne. Wśród odwiedzających Expo 2015 dużą popularnością cieszyły się także pawilony: Chile, Izraela, Kazachstanu - przyszłego gospodarza EXPO 2017 oraz Zjednoczonych Emiratów Arabskich, o formie przypominającej strukturę pustynnych wydm z imponującą ekspozycją, a także pawilony tematyczne w ramach klastrów: kawowy i kakao, przypraw czy upraw ryżu. W ramach dokumentacji fotograficznej wydarzenia, jakim jest z pewnością wizyta na EXPO 2015, uczestnicy wyjazdu pod polskim pawilonem, symbolizujący sad ze skrzyniami na owoce, wykonali pamiątkowe zdjęcie.

W ramach podsumowania „mediolańskiego” wydarzenia, 17 czerwca br. na WBAiŚ UZ odbyło się seminarium pt.: *Wystawa Światowa EXPO 2015. Mediolan*. Prelegenci seminarium w Zielonej Górze z Katedry AIU WBAiŚ UZ: prof. Z. Bać, mgr J. Juchimiuk oraz mgr M. Golański przedstawili zebrany gościom, pracownikom naukowym oraz studentom UZ m.in.: główne założenia Expo 2015, najnowsze rozwiązania architektoniczne, materiałowe i techniczne dot. pawilonów narodowych krajów uczestniczących w Wystawie Światowej, a także współczesną mediolańską architekturę efektywną energetycznie. Seminarium zakończyło się dyskusją, w której uczestniczyli zaproszeni m.in.: dziekan WBAiŚ UZ, dr hab. inż. J. Marcinowski, prof. UZ, prof. dr hab. inż. T. Biliński, dr hab. inż. arch. B. Wojtyszyn, dr inż. arch. R. Pustelnik, mgr Piotr Mazurek - dyrektor DPS z Zielonej Góry oraz studenci UZ.

Majowa konferencja w Mediolanie zapoczątkowała cykl konferencji o problematyce efektywności ekologicznej w architekturze XXI wieku, w ramach współpracy z WBiA ZUT w Szczecinie. Dowodem na to jest kolejna wspólna ogólnopolska konferencja pt.: *Natura - Technologia - Kultura. Zrównoważone środowisko życia*, połączona z wyjazdem studialnym do Niemiec i Holandii, we wrześniu br.

Justyna Juchimiuk
Michał Golański

PLENER RYSUNKOWO-MALARSKI I WYSTAWA EXPO TRZEBIECHÓW 2015

W dniach od 6 do 16 lipca studenci kierunku *architektura i urbanistyka* Uniwersytetu Zielonogórskiego odbyli plener rysunkowo-malarski w Trzebiechowie, malowniczej miejscowości położonej w pradolinie Odry (południowo-wschodniej części woj. lubuskiego, ok. 40 km od Zielonej Góry). Właśnie tutaj spędziłam dwa pierwsze lata swojego życia (mama uczyła najpierw w Podlegórze, a potem w Trzebiechowie). Naturalnie tego okresu nie pamiętam, ale przypominam sobie późniejsze, rodzinne wyprawy na groby dziadków w kolejne Święta Zmarłych i msze w klasycystycznym kościele, zaprojektowanym na zlecenie księcia von Reus przez Johanna Gottlieba Schlaetzera, nauczyciela

Karla Friedricha Schinkla. Msza była dla dzieci zbyt długa, tym bardziej, że tego dnia najważniejsze były gołąbki u cioci Walentyny i ciasto u cioci Frani.

Oczywiście, jako dziecko nie zdawałam sobie sprawy, jak niezwykle to miejsce - słyszałam tylko rozmowy na temat niszczonego i rozkradanego pałacu (była to klasycystyczna budowla przebudowana w stylu rezydencji francuskich przez wiedeńskiego architekta Viktora Rumpelmayera na zlecenie ówczes-

nych właścicieli Trzebiechowa, rodziny książęcej von Reus) oraz dawnego sanatorium. Zostało ono zbudowane w klimacie północnoniemieckiego neorenesansu według projektu Maxa Schundlera, architekta z Zwickau, zaś secesyjny wystrój i wyposażenie było zaprojektowane oraz osobiście nadzorowane przez belgijskiego malarza, architekta i projektanta wnętrz, Henry'ego van de

Velde, pozyskanego do tych prac staraniem księżnej von Reus (<http://www.henryvandevelde.pl/>). Budynek przekształcono później w szpital, a następnie Dom Pomocy Społecznej. To właśnie tutaj naszej plenerowej grupie udzielono gościny (obiady jak u cioci) oraz wszelkiej pomocy.

Petna światła oranżeria stała się naszą główną pracownią, a także Centrum Plenerowego Zarządzania, natomiast noclegi oraz dodatkowe miejsce do pracy mieliśmy w pobliskim Podlegórze - Trzebiechowskim Ośrodku Kultury, pod skrzydłami pana Tadeusza Wojtera, dyrektora tegoż ośrodka. Był on naszym anielskim przewodnikiem po wszystkich okolicznych wspaniałościach w pełnym tego słowa znaczeniu. Całe to przedsięwzięcie było możliwe dzięki pani wójt Gminy Trzebiechów, Izabelli Staszak, która zaprosiła nas w swoje gościnnie progi i zobowiązała swojego zastępcę, Przemysława Żurawieckiego, żeby nieba przychylił (i tak też się stało) nam oraz prof. Zbigniewowi Baciowi i prof. Janowi Gawronowi, którzy roztoczyli nad naszym plenerem szeroko pojętą opiekę merytoryczną. Na nic jednak by się zdali wszelkie wspaniałości oraz uchylone niebo, gdyby nie studenci, którzy pomimo terminu kolidującego z praktykami budowlanymi stanęli na głowie oraz wysokości zadania: wykonali subiektywne obrazy architektury i pejzażu oraz emocjonalne portrety pensjonariuszy i pracowników DPS, tworząc w ten sposób malarsko-rysunkową opowieść o tym wyjątkowym miejscu i ludziach - jego nieodłącznym elemencie. Prace te można oglądać od 22 sierpnia do 30 września na wystawie poplenerowej, zorganizowanej w stylowym łączniku na terenie DPS w Trzebiechowie. Od 1 do 30 października 2015 r. wystawa będzie dostępna w Zielonej Górze, w Galerii Uniwersyteckiej, foyer budynku głównego w Kampusie A Uniwersytetu Zielonogórskiego (bud. A-O). Serdecznie zapraszamy!

Małgorzata Czerniawska

I WYSTAWA PRAC STUDENTÓW KIERUNKU AIU WBAIŚ UZ A.D.2015

1 lipca 2015 r. w siedzibie Wydziału Budownictwa, Architektury i inżynierii Środowiska UZ odbył się wernisaż I Wystawy Prac Studentów Katedry Architektury i Urbanistyki UZ (KAiU). Wystawa prezentowała wybrane fragmenty projektów semestralnych studentów wszystkich lat studiów I i II stopnia. Przedstawione prace

wykonano pod kierunkiem pracowników Zakładu Teorii i Projektowania Architektonicznego, Zakładu Teorii i Historii Urbanistyki oraz Ochrony Zabytków, a także Zakładu Sztuk Plastycznych i Wizualnych. Wystawa zaprezentowała również prace wykonywane pod kierunkiem pracowników Instytutu Budownictwa.

Prezentowane prace ilustrowały szeroki zakres zagadnień, które są tematami studiów w KAiU. Obejmują one między innymi zarówno problematykę historii i teorii sztuki, architektury i urbanistyki, jak i zagadnienia związane z praktyczną nauką projektowania architektonicznego, urbanistycznego oraz planowaniem przestrzennym w różnych skalach. Na wystawie zaprezentowano również prace dyplomowe inżynierskie i magisterskie.

Przedstawione na wystawie plany i modele wykonane pod kierunkiem pracowników Zakładu Teorii i Projektowania Architektonicznego prezentowały pełen zakres zadań i projektów semestralnych realizowanych w trakcie studiów I i II stopnia, począwszy od ilustracji i ćwiczeń kompozycji plastycznej, poprzez projekty placów zabaw i domów letniskowych, po kompleksowe koncepcje architektoniczne budynków jedno- i wielorodzinnych, usługowych, przemysłowych, sportowych i użyteczności publicznej. W trakcie wykonywania w/w projektów semestralnych, studenci muszą wykazać się umiejętnością sporządzania projektów architektonicznych spełniających wymagania zarówno budowlano-techniczne, jak i estetyczne. Niezbędne jest rozumienie wzajemnych relacji pomiędzy ludźmi, ich potrzebami, budynkami, a otaczającą prze-

strzeżnią, w tym potrzeb osób niepełnosprawnych, a także umiejętność rozwiązywania problemów funkcjonalnych, użytkowych, konstrukcyjnych, budowlanych i inżynierskich związanych z projektowaniem konkretnych obiektów. Projekty wykonywane w trakcie studiów II stopnia wymagają dodatkowo umiejętności wykorzystania w praktyce najnowszego oprogramowania wspomagania projektowego oraz umiejętności współpracy w zespole projektowym.

Tematyka prac zaprezentowanych na wystawie zrealizowanych pod kierunkiem pracowników Zakładu Teorii i Historii Urbanistyki oraz Ochrony Zabytków uwzględnia najnowsze uwarunkowania procesów funkcjonalno-przestrzennych zachodzących w Polsce oraz Europie, a także wynikających z samorządności lokalnej, globalizacji cywilizacyjnej oraz czynników ekonomicznych i rozwoju technologii informatycznych. Szeroki zakres studiów oraz projekty realizowane na zajęciach prowadzonych w zakładach dają studentom możliwość poznania określonej wiedzy teoretycznej i nabycie umiejętności praktycznych. Wystawione prace obrazują przyswojenie tej wiedzy między innymi z zakresu: kształtowania architektury krajobrazu i terenów zielonych, małych zespołów mieszkaniowych, złożonych struktur funkcjonalno-przestrzennych (centra miast, rozbudowane zespoły mieszkaniowe, mieszkaniowo-usługowe, sportowo-rekreacyjne), a także rewitalizacji historycznych fragmentów miast, zespołów obiektów oraz pojedynczych budynków. Obrazują także przygotowanie do opracowania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wybranego obszaru. Takie kształcenie umożliwia nabycie wiedzy w szerokim kontekście urbanistycznym, zgodnie z zasadami sztuki urbanistycznej oraz umiejętności podejmowania decyzji projektowych umocowanych w gruntownej wiedzy merytorycznej.

Zakład Sztuk Plastycznych i Wizualnych pokazał wybór prac studentów III roku powstałych w ramach przedmiotu techniki warsztatowe, który stanowi podsumowanie zdobytej

wiedzy i umiejętności oraz myślenia plastycznego podczas zajęć z rysunku i malarstwa. Zaprezentowane projekty pokazują koncepcje elewacji, ścian, lub posadzki w opracowywanych przez studentów obiektach, w których za pomocą wybranych technik malarzkich: mozaiki oraz sgraffito przedstawili swoje kompozycje inspirowane naturą.

Kształcenie architektów na Uniwersytecie Zielonogórskim obejmuje

też problematykę historyczno-konserwatorską. Poznając drogi rozwoju architektury historycznej i metody jej ochrony, studenci uczą się szacunku i pokory wobec dzieł swoich poprzedników. Na wystawie zaprezentowane wybrane opracowania studenckie, poświęcone obiektom zabytkowym (tzw. białe karty, tj. karty ewidencyjne zabytku nieruchomego). Poprawne wypełnienie tego dokumentu wymaga od studentów wiedzy na temat historycznych technik budowlanych, form stylistycznych i konstrukcji, wiąże się też z potrzebą oceny stanu zachowania obiektu zabytkowego oraz sformułowania postulatów konserwatorskich.

Współczesne uwarunkowania i aktualne trendy oraz techniki projektowania architektonicznego i urbanistycznego uwzględniane zarówno w programach wykładów jak i ćwiczeń projektowych umożliwiły studentom wykonanie pod kierunkiem pracowników katedry AIU wystawionych prac. Współczesne uwarunkowania zmuszają także architektów do poszukiwania nowych instrumentów umożliwiających właściwe kształtowanie przestrzeni. Prezentowane prace studentów pokazują próby odpowiedzi na te wyzwania.

Wystawa wzbudziła duże zainteresowanie wśród licznie przybyłych na wernisaż gości oraz odwiedzających wydział potencjalnych studentów.

Hanna Borucińska-Bieńkowska, Michał Pszczółkowski, Justyna Juchimiuk, Michał Golański, Małgorzata Czerniawska

LETNIA SZKOŁA ARCHITEKTURY- „BAĆ-ARKA”

I Letnia Szkoła Architektury - „Bać-Arka” Krzywa 2015 odbyła się w dniach 16-31 lipca br. i miała na celu m.in. zwrócenie uwagi społeczeństwa na zagadnienia humanizacji środowiska mieszkaniowego, jakości życia w ujęciu interdyscyplinarnym, problemy dostępności mieszkań oraz wykluczenia mieszkaniowego i społecznego. I Letnia Szkoła Architektury to interdyscyplinarne warsztaty, które od 1991 roku organizowane są pod kierunkiem prof. Zbigniewa Bacia. Tegoroczna edycja, zorganizowana w miejscowości Krzywa k. Nowogrodu Bobrzańskiego-

go, była czternastą z kolei i pierwszą organizowaną przez Uniwersytet Zielonogórski. Wydarzenie to zostało zorganizowane przez Katedrę Architektury i Urbanistyki na Wydziale Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska (WBAIŚ) UZ, Szkołę Naukową HABITAT, Fundację Wzajemnej Pomocy „Arka” we współpracy z kołem naukowym studentów kierunku architektury i urbanistyki „Architektura w Przestrzeni Zrównoważonej”. Odbyło się na terenie ośrodka fundacji „Arka”, która zapewniła nocleg, wyżywienie i materiały niezbędne do przeprowadzenia warsztatów budowlanych. Oprócz Krzywej, fundacja prowadzi również ośrodki pomocowe w Bogatyni, Nieleśnie, Krakowie i Zielonej Górze, gdzie bezpieczną przystań znajdują osoby, znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej.

W letniej szkole architektury wzięło udział 15 studentów architektury i urbanistyki, nad którymi opiekę merytoryczną sprawowali prof. Zbigniew Bać, mgr Justyna Juchimiuk i mgr Michał Golański. Studenci mieszkali i pracowali w opuszczonym gospodarstwie, adaptowanym przez podopiecznych fundacji na ośrodek pomocowy, w otoczeniu pięknych krajobrazów meandrującej rzeki Bóbr i Kanatu Dychowskiego. W przyszłości ośrodek ma być samowystarczalnym gospodarstwem, obecnie świeże mleko i sery zapewnia stado 50 kóz.

Studenci zostali przydzieleni do kilku tematów: trzech projektowych, dwóch inwentaryzacyjnych oraz tematu budowlanego. W ramach zadań projektowych zostały opracowane koncepcje dla Nowogrodu Bobrzańskiego ze szczególnym uwzględnieniem Wzgórza Zamkowego jako nowego miejsca spotkań dla mieszkańców - z amfiteatrem oraz wieżą widokową, a także zagospodarowania terenów przy ul. Fabrycznej, w rejonie terenów powyroboiskowych kopalni żwiru. Tu z kolei zaplanowano plażę miejską ze szlakiem dydaktycznym, obiektem usługowym i Domem Harcerza. Praca nad koncepcjami odbywała się zarówno w terenie, jak i w budynku urzędu miejskiego. Studenci mieli również możliwość spotkania się z burmistrzem miasta - Pawłem Mierzwiakiem oraz konsultacji z pracownikami urzędu, m.in. Mirosławem Walencikiem - zastępcą burmistrza oraz inspektorem Andżeliką Surman, odpowiedzialną za planowanie przestrzenne. Poza nowogrodzkimi projektami, uczestnicy Letniej Szkoły Architektury pracowali w ośrodku fundacji „Arka” w Krzywej. Tu opracowania dotyczyły gospodarstwa i zagospodarowania terenu należącego do fundacji oraz samej wsi Krzywa. Koncepcje na potrzeby ośrodka zostały przygotowane w formie szkiców, rysunków oraz kart obiektów i obejmowały inwentaryzację stanu istniejącego oraz projekt adaptacji i zmiany funkcji trzech obiektów. W ramach letniej szkoły architektury powstał również raport.

Grupa budowlana miała za zadanie budowę jednostki mieszkaniowej „BAĆ-ARKA” o powierzchni użytkowej 35 m² i podcieniu o powierzchni 15 m². Eksperymentalna i uniwersalna „BAĆ-ARKA” jest elementem powtarzalnym zespołu 18 budynków w zabudowie atrialnej, będącego celem projektu naukowo-badawczego pt. *Proekologiczny, doświadczalny zespół zabudowy atrialnej*. Zaprojektowane i opracowane przez zespół pracowników naukowo-dydaktycznych Uniwersytetu Zielonogórskiego, pod kierownictwem prof. Zbigniewa Bacia w Katedrze Architektury i Urbanistyki osiedle atrialne, jest „habitem”. Habitat, który w terminologii nauk przyrodniczych definiowany jest jako „środowisko, w którym zespoły poszczególnych gatunków organizmów znajdują najdogodniejsze warunki życia”, w odniesieniu do organizacji siedlisk ludzkich przybiera zwykle postać jednostki, która składa się z przestrze-

ni o określonych rozmiarach i zamieszkiwana jest przez grupę o określonej liczebności (od 3 do 150 rodzin). Wg prof. Bacia, twórcy idei habitatu, to bardziej filozofia niż zbiór kanonów do projektowania, jest również stałą dyskusją dotyczącą formułowania środowiska mieszkaniowego, próbą tworzenia teoretycznych podstaw do wskazywania problemów.

Zadaniem „Proekologicznego, doświadczalnego zespołu zabudowy atrialnej” w Krzywej k. Nowogrodu Bobrzańskiego jest sprawdzenie możliwości realizacji dostępnej ekonomicznie i możliwej do realizacji metodą gospodarczą zabudowy, zapewniającej maksimum komfortu zamieszkania przy minimalnej powierzchni użytkowej. Wykluczenie mieszkaniowe (innymi słowy deprywacja czy bieda mieszkaniowa) to zjawisko obejmujące sytuację zarówno niestabilnego i niezabezpieczonego mieszkania, jak i sytuację nieadekwatnego zamieszkiwania. Wykluczenie w tej sytuacji nie obejmuje tylko fizycznych problemów z mieszkaniem (dachem nad głową), ale także problemy z nawiązywaniem relacji społecznych czy uregulowaniami administracyjnymi i prawnymi. Problemy mieszkaniowe oraz zadłużenia to czynniki znacznie podnoszące ryzyko bezdomności i innych problemów społecznych. Problemy mieszkaniowe postrzegane są przez Polaków jako trzecie co do ważności problemy społeczne, tuż po bezrobociu i uzależnieniach.

W celu ograniczenia kosztów, czasu budowy oraz szkód ekologicznych zastosowany został system fundamentów punktowych, nazwany „Lekkim Dotykem Ziemi”. Do budowy części segmentów eksperymentalnie wykorzystane zostaną pozyskane lokalnie, alternatywne i naturalne materiały budowlane, takie jak słoma, glina i papier. Projekt i realizacja założenia są objęte badaniami i pomiarami dla celów naukowych we wszystkich fazach. Inwestorem założenia jest fundacja „Arka” przy współudziale partnera, tj. Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Przez czas trwania warsztatów, studenci pod kierunkiem prowadzących wykonali fundamenty punktowe pod trzy jednostki oraz drewnianą konstrukcję szkieletową pojedynczego segmentu. W trakcie warsztatów zrealizowana została również „winna pergola”, będąca swoistą wizytówką nowopowstającego osiedla domów atrialnych. Dalsze prace konturowane będą przez podopiecznych fundacji „Arka” oraz studentów *architektury i urbanistyki* w formie warsztatów weekendowych.

Podsumowanie warsztatów nastąpiło 30 lipca w ośrodku fundacji w Krzywej. Wśród zaproszonych gości byli m.in. Mirosław Walencik - zastępca burmistrza Nowogrodu Bobrzańskiego, Katarzyna Sokulska - zastępca przewod-

niczącego Rady Miejskiej i dziekan WBAiŚ UZ, dr hab. inż. Jakub Marcinowski, prof. UZ. Oficjalnego otwarcia dokonał dyrektor generalny Fundacji Wzajemnej Pomocy „ARKA”, Jan Gaszewski, zapoznając zgromadzonych ze strategią fundacji na najbliższe lata, związaną z budową zespołu eksperymentalnych jednostek dla podopiecznych „Arki” - habitatu Bać-Arka. Prof. Zbigniew Bać wygłosił przemówienie na temat idei habitatu oraz jego roli w Polsce i na świecie, dokonał także podsumowania dokonań I Letniej Szkoły Architektury „Bać-Arka”, związanych z opracowaniami projektowymi studentów i pracowników naukowo-dydaktycznych Katedry Architektury i Urbanistyki. Dziekan WBAiŚ, prof. Jakub Marcinowski, w swoim wystąpieniu podkreślał ważną rolę wykształcenia oraz praktyk inwentaryzacyjnych, projektowych oraz budowlanych, jak również współpracy ze specjalistami z różnych dziedzin inżynierskich. Kolejna Letnia Szkoła Architektury może mieć zatem charakter multidyscyplinarnej, umożliwiający współpracę przyszłych architektów z konstruktorami i specjalistami w dziedzinie inżynierii środowiska, kształconymi na Uniwersytecie Zielonogórskim. **Dokonano również oficjalnego otwarcia wystawy pt. I LETNIA SZKOŁA ARCHITEKTURY - „BAĆ ARKA”, którą również będzie można obejrzeć w październiku na WBAiŚ.** W imieniu burmistrza Nowogrodu Bobrzańskiego głos zabrał jego zastępca p. Mirosław Walencik. Urzędnicy dziękowali studentom i pracownikom za wysiłek poświęcony w opracowania projektowe oraz zapewnili, że liczą na kontynuację współpracy. Wykonane opracowania oraz modele przestrzenne zostały przekazane władzom Nowogrodu Bobrzańskiego i będą stanowić materiał do konsultacji społecznych.

Podsumowanie zakończyło się prezentacją efektów pierwszej fazy budowy „Proekologicznego, doświadczalnego zespołu zabudowy atrialnej”. Symbolicznego ostatniego „nawiertu” i montażu belki, dokonał dziekan Marcinowski razem ze studentami oraz członkami koła naukowego „Architektura w Przestrzeni Zrównoważonej”. Profesor Bać i prezes Gaszewski oraz Maria Furman - wiceprezes zarządu „Arki” podziękowali wszystkim zaangażowanym uczestnikom „Bać-Arki”. Wręczając dyplomy zaprosili do dalszej współpracy, zarówno na budowie podczas sesji weekendowych, jak również w planowanej na przełomie września i października, wspólnej konferencji.

Zbigniew Bać, Michał Golański,
Justyna Juchimiuk

WYDZIAŁ EKONOMII I ZARZĄDZANIA

Wydział Ekonomii i Zarządzania uruchamia kształcenie na drugim stopniu *ekonomii*

W nowym roku akademickim studenci będą mieli możliwość podjęcia nauki na studiach drugiego stopnia na kierunku *ekonomia*. Starania władz Wydziału o podjęcie kształcenia na tym kierunku, zostały pozytywnie ocenione przez ekspertów Polskiej Komisji Akredytacyjnej i zgodnie z decyzją Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia

23 lipca 2015 r., Wydział Ekonomii i Zarządzania UZ uzyskał uprawnienia do prowadzenia kształcenia na kierunku „ekonomia” na poziomie studiów drugiego stopnia o profilu praktycznym. Kształcenie na tym kierunku realizowane będzie w systemie stacjonarnym oraz niestacjonarnym i trwać będzie cztery semestry. Uruchomienie studiów II stopnia na *ekonomii* wynika nie tylko z potrzeb i wymagań lokalnego rynku pracy, ale również obserwowanych zmian na rynku krajowym i unijnym, zarówno w ujęciu bieżącym, jak i długookresowym. Absolwenci kierunku posiadac będą nie tylko pogłębioną wiedzę z zakresu współczesnej ekonomii, ale także zyskają predyspozycje do jej praktycznego wykorzystania w instytucjach państwowych oraz orga-